

"היא היתה עשירה וקרייריסטית, אבל אפילו לקנות זוג נעליים היא לא יכלה בלי האישור שלו"

מעקב אחר כל הוצאה, פחד מלקבל החלטות פיננסיות והפעלת כוח פסיכולוגית — נשים רבות נתונות לטרור כלכלי מצד בני זוגן, והמצב רק מחריף אם הן מחליטות להתגרש ■ "הן לכודות במערכת יחסים רעילה שבה בן הזוג קובע שהוא מנהל את הכספים. היא לא רוצה לריב והוא כוחני מאוד — אז היא מוותרת"

יעל דראל

16 בדצמבר 2022

עקוב

בעלה לשעבר של ליאת (שם בדוי, הפרטים המלאים שמורים במערכת), אם לשניים בשנות ה-40 לחייה המתגוררת במרכז, הוא איש כספים במקצועו, "דובר את השפה" הכלכלית ושולט בה — ולאורך כל שנות נישואיהם ניהל לבדו את ענייני הכספים בבית. "סמכתי עליו בעיניים עצומות, ואני מתביישת לומר שלא שאלתי שאלות ולא טרחתי להבין", אומרת ליאת. "היה לנו חשבון משותף ובגלל המקצוע שלו, המצב היה לכאורה תקין, וגם הגיוני, נכון? כי הוא באמת מבין בזה יותר ממני, אבל בפועל לקח לי שנים להבין שהיתה כאן התעללות, טרור כלכלי".

היא מספרת כי אחד הדברים המרכזיים שהטרידו אותה היה העימותים התכופים סביב כסף, והעובדה כי כל הוצאה כלכלית, גם פעוטה, שביקשה לבצע — היתה כרוכה בוויכוח עמו. "כשהלכתי לפסיכולוגית על רקע בעיה בריאותית קשה שיש לי, הוא כעס ואמר שאני זורקת את הכסף של הילדים. אפילו להביא מנקה הביתה היה כרוך במלחמה איתו. בסוף הוא הסכים שנביא מנקה, אבל זה היה אחרי שנה שלמה של סירוב, שבמהלכה לא היה לי סיוע בניקיון הבית. וכל זה לא קשור לכך שלא היה לנו כסף. היה, אבל הוא לא הסכים".

לבסוף ליאת נשברה, והחליטה לפרק את הנישואים. "רציתי להשתחרר מהרודנות הכלכלית של מי שהיה בעלי במשך כמעט 20 שנה", היא אומרת. אבל גם כיום היא לא רווה נחת. "המצב הכלכלי שלי אחרי הגירושים לא פשוט. בגלל בעיה בריאותית אני לא יכולה להחזיק במשרה מלאה, ולכן עובדת יום וחצי בשבוע. לכך מצטרפים כ-2,000 שקל מזונות וקצבת ביטוח לאומי — אבל מדובר בסכום נמוך בסך הכל. כשהתגרשתי ויתרתי על שווי המניות שיש לו, האופציות, קרנות ההשתלמות והפנסיה שהוא צבר — כי עורכת הדין הבהירה לי שלהילחם על כל זה היה עולה לי בערך 50 אלף שקל בשכר טרחה, אז העדפתי לוותר ולהשתחרר ממנו".

"אלימות כלכלית היא אלימות לכל דבר ומילות המפתח שלה הן 'פיקוח', 'שליטה', 'הפחדה', 'טרור' ו'עקביות' — כלומר זה משהו שנמשך כל הזמן. הרי נישואים הם בסופו של דבר עסק כלכלי משותף, וכסף הופך במהרה להיות אמצעי שליטה"

מצב שבו לאחד הצדדים בנישואים יש שליטה מוחלטת על הכספים, ואילו הצד השני תלוי באישורו — בתוך מערכת יחסים שבה מופעל מעין "טרור כלכלי" — עשוי להישמע קיצוני. אלא שבפועל, למרות הקושי להשיג נתונים מקיפים ורשמיים על הבעיה, נראה שהיא פוקדת לא מעט מערכות יחסים. פעמים רבות מדובר בזוגות נורמטיביים לכאורה, שמצבם הכלכלי טוב מאוד ולמראית עין נראה שהם מנהלים חיים שוויוניים. במהלך איסוף העדויות לצורך הכנת כתבה זו, הופתענו מכך שכל אדם שעמו דיברנו על הנושא ידע לספר על היכרות אישית עם הבעיה.

"הטעות הקלאסית שרוב האנשים עושים כשהם חושבים על אלימות בנישואים היא לחשוב על סטירה או גרימת כאב פיזי", אומרת עו"ד אורית דרור-הראל, בעלת משרד עורכי דין ונוטריון המתמחה בסכסוכי גירושים וירושה, "אבל אנחנו, עורכי הדין לענייני משפחה, פוגשים המון מקרים של אלימות כלכלית בחיי הנישואים, ולרוב זה מתגבר כשמגיעים למצב של גירושים.

"צריך להבין שאלימות כלכלית היא אלימות לכל דבר, ומילות המפתח שלה הן 'פיקוח', 'שליטה', 'הפחדה', 'טרור' ו'עקביות' — כלומר, זה משהו שנמשך כל הזמן. הרי נישואים הם בסופו של דבר עסק כלכלי משותף, וכסף נהפך במהרה להיות אמצעי שליטה. אם לאחד מהצדדים יש שליטה מוחלטת על השאלטר — ולרוב זה עדיין הגבר — אז הצד השני תלוי בו לפעמים באופן מוחלט. במקרים שבהם האישה היא עקרת בית, זה קלאסי, אבל פעמים רבות האישה עובדת, אבל יש לה פער שכר משמעותי מבעלה, ומבחוץ קשה להבחין שהיא לגמרי נתונה לשליטתו הכלכלית עבור כל הוצאה. היא חוששת ממנו ולא מעזה לקבל החלטות כלכליות".

לדבריה, "יש לא מעט גברים שכל חיובי האשראי שמבצעת האישה עובר דרכם. הוא מקבל הודעה מהבנק על כל הוצאה — ולפעמים לא מאשר לה. יש נשים שחושבות שיש להן עצמאות כלכלית, כי יש להן כרטיס אשראי בארנק, אבל הן רק מחזיקות בכרטיס. אם בן הזוג שלהן מתעצבן על הוצאה מסוימת, הוא יכול לחסום אותה בחשבון. זה הולך יחד עם תהליך של הקטנה והחלשה מצדו. יש נשים שלא יודעות מה מצבן הכלכלי. היתה אצלי לקוחה תמימה שכל השנים סמכה על בעלה בענייני כספים והיתה לו יד חופשית בכל דבר — ויום אחד גילתה שהוא לקח כל מיני הלוואות וסיבך אותם בחובות. ופתאום, יום אחד היא עוברת התפכחות, לגבי ולגבי מצבה הכלכלי. זה קורה הרבה".

שרון (השם המלא שמור במערכת), צעירה בסוף שנות ה-20 לחייה, סבורה כי התופעה של אלימות כלכלית נעוצה עמוק בשורשים תרבותיים וחינוכיים, שרווחים מאוד. "יש לי על זה המון שיחות במשפחה ועם חברות ואני מאמינה שזה מגיע מתרבות וחינוך. מגיל צעיר אנחנו מוסללות לחשוב שהאחריות על כסף היא לא מנת חלקנו, לא באחריותנו. זה משפיע על הנטייה שלנו ללמוד מקצועות ריאליים, ללמוד מתמטיקה, ולמשל, אנחנו נלך לחוגי בלט ולא לחוגי מדע.

אז נכון שהעולם מתקדם, אבל חלוקת התפקידים הזאת בבית נשארה במידה מסוימת כמו פעם. עם חברות אנחנו לפעמים חצי צוחקות על זה, איך כולנו עם שאיפות, קריירה שאנחנו בונות, אבל תמיד יש את אבא ברקע או בן זוג, שיסתכל ויבין מה קורה בתלוש השכר, בפנסיה, בביטוחים. האם זה באמת פחות מעניין אותנו? אני לא יודעת. זה כבר באוטומט של רוב הנשים".

למרות זאת, לדבריה, יש כבר שינוי משמעותי בשטח. "בשנים האחרונות הנושא הזה מתפוצץ בכל מיני קהילות פייסבוק של נשים, ויש מודעות גדולה להתנהלות הכלכלית של נשים. אם זו קבוצת 'עוברות ושוות' — שבה 93 אלף נשים — או 'נשים מדברות נדל"ן', וגם המון קורסים של התנהלות כלכלית נכונה, אין נכנסים לבורסה, אין להיהפך למשקיעה. זו תופעה והרבה חברות שלי לוקחות היום קורסים כלכליים, כדי להבין איך לקחת אחריות על החלק הכלכלי בחייהן".

איפה החוק? נקבר

עדותן של ליאת ועו"ד דרור־הראל מצטרפת לעדויות רבות של אנשי מקצוע מהמשטרה, שירותי הרווחה ומשרד המשפטים, על היקפי התופעה. עדויות אלה נשמעו, בין השאר, בדיונים שהתקיימו בכנסת בנובמבר 2020, באחד הניסיונות האחרונים להסדרת החוק למניעת אלימות כלכלית — ניסיון שלא הושלם. נכון להיום, אף שכבר כמעט עשור מקודמות יוזמות חקיקה בנושא אלימות כלכלית, אין בישראל חוק בנושא. גם בכנסת הנוכחית, שבה הדמויות הדומיננטיות הן, בין היתר, בצלאל סמוטריץ' — שהזהיר בעבר כי "החוק ייהפך לעוד כלי שישמש לסחיטה בין אישה לבין בעל"; אבי מעוז, המצהיר כי הדבר הטוב ביותר שאישה יכולה לעשות הוא להינשא; וטלי גוטליב, שאמרה כי יעדה בכנסת הוא למנוע "חקיקה דרקונית" נגד גברים — הדבר כנראה לא יקרה.

בדיונים, שהתקיימו ב—2020 בוועדת חוק חוקה ומשפט, דיברה בין השאר מרים ספיר בן לולו, עובדת סוציאלית ראשית לעניין סדרי דין במשרד הרווחה. "אלימות כלכלית היא אלימות שמופיעה גם בספרות המקצועית וגם בעבודת השדה של העובדים הסוציאליים כשהם פוגשים משפחות. היא הרבה פעמים מצטרפת לסוגי אלימות אחרים ולהגדרה רחבה יותר של אלימות. היא פוגעת מאוד בחופש התנועה, בערך העצמי, ביכולת לקיים יחסים לא תלויים עם בני הזוג, ולפעמים היא גם יכולה להכשיר את הקרקע לסוגי אלימות נוספים. לפעמים אנחנו פוגשים משפחות שבהן רק לצד אחד יש שליטה בתקציב, או משפחות שבהן יש איסור ומניעה מבן הזוג האחר לפתוח חשבון בנק, שרק בן זוג אחד שולט על חשבון הבנק ולפעמים לא ניתן אפשרות לבן הזוג האחר לקנות דברים שיכללו את הבית ואת הילדים. יש לנו דוגמאות לכך שיש מעבר קפדני על הוצאות האשראי, ואפילו הענשה של בן הזוג על הוצאה כלכלית — גם אם היא פעוטה".

טל פז, ממחלקת הייעוץ המשפטי במשטרת ישראל, שהשתתף גם הוא באותו דיון, ציין שהמשטרה תומכת בהצעת החוק, אך הבהיר כי כל עוד לא מדובר בעבירה פלילית, אין לה יכולת אמיתית לבצע אכיפה בנושא. "מדובר בתופעה מוכרת באגף תלונות של אלימות במשפחה, אבל בגלל שזו לא עבירה פלילית, אין לנו את הנתונים שיכולים לתמוך בזה", הוסיף.

קרין קדוסי, שהשתתפה בדיון כנציגת נפגעות טרור כלכלי, אמרה בו את הדברים הבאים: "אתם לא יודעים מה זה לממן חיים עבורכם ועבור הילדים לבד, כשהגבר שולט בכל הכלכלה, אוסר על רווחה אמיתית, מכניס אתכם לחובות עתק, גונב את כל הכספים, מממן לעצמו הנאות — בזמן שהאישה והילדים חיים במצור כלכלי". בהמשך דבריה פירטה קדוסי תרחישים שונים שחוות אותן נשים: "לא לשלם מזונות לילדים, לרוקן את חשבון הבנק, לפצל משכורות ולהפקיד מחצית בחשבון בבנק נסתר, למשוך מזומנים ולהחביא בין הבגדים, להכניס אישה לחובות, לרוקן את הבית מרכוש, למנוע ממנה לנהוג ברכב, לאסור עליה לקנות דברים

בסיסיים, לזייף את החתימה שלה, לטעון לפשיטת רגל כדי לא לשלם מזונות, לגנוב לה את כרטיס האשראי ולשלם ממנו את הוצאות תחזוקת הבית. יש עוד המון מקרים".

אחד מניסיונות החקיקה האחרונים בנושא רשום על שמה של חברת הכנסת לשעבר אמילי מואטי. "ההצעה שלי היוותה תיקון של סעיפים בחוק למניעת אלימות במשפחה, ומטרת התיקון היתה להוסיף את נדבך האלימות הכלכלית וגם לאפשר מתן צו הגנה בנושא. מה שראיתי לנגד עיניי היו נשים, שלרוב הן הקורבן.

"הסיבה הרשמית שבגללה הצעת החוק לא עברה נוגעת להתנגדות משרד המשפטים. שר המשפטים היוצא, גדעון סער, סבר באופן גורף שהצעות חוק שעשויות להשפיע על פסיקת בתי המשפט הן בעייתיות, וכדי להשפיע על בתי המשפט צריך רפורמה מקיפה. בתחילת הליך החקיקה משרד המשפטים ביקש ממני להשהות את ההצעה, בטענה כי הם מקדמים מהלך כלשהו בעצמם, והסכמתי — אבל בסופו של דבר הובהר לי שלא אזכה לתמיכתם. אז נכון שהסיבה הפורמלית היא כמעט טכנית, אבל אני מאמינה שכל חברי הכנסת ונבחרי הציבור הם בני אדם, ומוקדי כוח מצופפים שורות כדי לשמור על כוחם והצעת החוק הזו נתפשת כמהלך פמיניסטי.

"אני לא טוענת חלילה שסער או מישהו מחבריי בכנסת הוא אדם שנוקט או תומך באלימות כלכלית, ברור לי שזה לא המצב — אבל מניסיוני הפרלמנטרי, יש מהלכים שמערערים מוקדי כוח. זה קרה גם בהצעת החוק לביטול מנגנוני הסינון המעמדיים בכניסה לאוניברסיטאות — שבה ביקשתי בין השאר, לבטל את הפסיכומטרי משום שהוא כלי שמכשיר אפליה, ומה שקרה הוא שכל האליטה התייצבה בחריפות להתנגד להצעה. חלקם ממש הגיעו במיוחד לנאום ולהתנגד, ואחד מהם אמר: 'מה, כולם עכשיו יוכלו להגיע לאקדמיה?' אם כולם יכולים להגיע לאקדמיה, זה מערער את האליטה. לא מדובר באנשים שהם מתחככים בהם במקומות אחרים, הם לא הולכים איתם לתיאטרון ולאופרה. אז ברור שזה מאיים. לדעתי זה מה שקרה עם החקיקה למניעת אלימות כלכלית — ובאקלים הפוליטי הנוכחי, שבו הממשלה והכנסת המסתמנת יובילו קו שמרני ללא נשים — אין להצעה כזו סיכוי לעבור, אפילו כבדיחה".

"בהתחלה היתה לי הרגשה טובה — ואז הגיעה ההתפכחות"

התרחישים שתיארה קדוסי בכנסת מציינים תמונת מצב ברורה של נישואים שבהם צד אחד פועל תחת מצור כלכלי, בעוד הצד השני נהנה מרווחה כלכלית. אלא שהמציאות מוכיחה שלא כל המקרים בהכרח מתנהלים בנקודות קיצון. פעמים רבות טרור או אלימות כלכלית מופעלים בשקט יחסי, תחת מעטה נורמטיבי — ומגיעים לנקודת רתיחה רק במצבים של פרידה וגירושים.

"בדיעבד, כשאני מסתכלת על התקופה שבה היינו נשואים, היו סימנים, יכולתי לראות שהיו נורות אדומות שהעידו על היחס הפרובלמטי שלו לכסף", מספרת נעמה (השם המלא שמור במערכת), בשנות ה-30 לחייה, תושבת אזור המרכז ואם לשני ילדים. "אבל זה היה יחסית בשוליים, למשל, היתה פעם אחת שהוא לא הסכים שאלך לטיפול פסיכולוגי וטען שאין לנו כסף לזה, אף על פי שכן היה לנו. איך נראו היחסים שלנו בהקשר הכלכלי? אני רואה את עצמי כאישה חזקה ועצמאית, אבל סמכתי עליו בענייני כספים — ובאמת היו מקרים שהוא הבין יותר. למשל, כשלקחנו משכנתא, הוא הבין יותר בתמהיל, בבחירת המסלולים. הייתי פחות מעורבת, אבל לא הרגשתי מוחלשת".

התפנית והאלימות הגיעו, לדבריה, רק כשהקשר הגיע לסימו. "כשהחלטנו להיפרד היתה לי בהתחלה הרגשה טובה, שהדברים ילכו יחסית בצורה חלקה. אני זוכרת את השיחה הראשונה איתו. ישבנו יחד בסלון והתחלנו לדבר על חלוקת הרכוש, דיברנו על חלוקה של 50-50 וממש הרגשתי שאנחנו משתפים פעולה. רק בשבועות שלאחר מכן התחלתי לקלוט שיש המון מושגים שאני לא מבינה בהם ושהוא צבר ידע, משפטי וכלכלי.

"התייעצתי עם מישהו קרוב, ואז התחוויר לי שאין לי תשובות על המון שאלות, אפילו שאלות בסיסיות שנוגעות למצב הכלכלי שלנו. למשל, לא שאלתי מעולם שאלות שנוגעות למניות שלו, לאופציות, לכספי הפנסיה — וכשהחלטנו להתגרש הוא הבהיר לי שמבחינתו מדובר במידע פרטי שלו, ואין לו כוונה לשתף אותי בפרטים. בנקודה הזו התפכחתי, הבנתי שאין לי על מי לסמוך ושאיני חייבת אנשי מקצוע שיסבירו לי את זכויותי. בסופו של דבר, אנגב, ויתרתי על הפנסיה והאופציות, בתמורה לתשלום גבוה יותר של המזונות — על אף שעורך הדין שלי הבהיר לי שלדעתו אני עושה טעות. העניין הוא שעד היום אני לא יודעת על כמה כסף ויתרתי. פשוט רציתי להיחלץ מהנישואים האלה כמה שיותר מהר. לא היה אכפת לי גם לשקוע בחובות ולעבוד בשלוש עבודות, העיקר לא להיות נשואה לו יותר".

עד לגירושם הרשמיים נעמה לא חשה שהיא מצויה תחת טרור או אלימות כלכליים. "אחרי שנפרדנו הכל החרף. בתור גרושים אין זכר לשיתוף הפעולה שהיה בינינו באותה שיחה בסלון. למה הכוונה? קודם כל צריך להבין שכשהתגרשנו פערי השכר שלנו היו אדירים ועמדו בערך על פי עשרה — הוא הרוויח עשרות אלפי שקלים לחודש ואני אלפים בודדים, וכשהפרידה נהפכה לרשמית הוא הפך את עורו והערים המון קשיים בתהליך הגירושים. היום הוא מתחשבן איתי על כל הוצאה, גם אם מדובר במתנות יום הולדת לילדים שלנו. פעם הוא דרש שאשתתף איתו בהוצאה כלשהי, ואז קלטתי שזה יכוח על 9 שקלים ושבעצם הוא מנהל איתי מלחמה כלכלית עקרונית, על כל שקל, שמטרתה למרר את חיי".

לדבריה, "כיום הוא מייצר מולי ויכוחים וריבים על כל הוצאה כיום — חוגים, ציוד לבית הספר, בגדים לילדים. הרי בהסכם גירושם אין אפשרות לכסות את כל התרחישים והמצבים שיפקדו אותך לאורך שנות הגירושים, ולכן אם יש צד אחד שהוא אובססיבי לכסף או מחליט לעשות שימוש בכסף כאמצעי שליטה — נוצרות המון בעיות. למשל, מה קורה אם הילד זקוק לטיפול פסיכולוגי כי יש לו קשיים? פניתי אל בעלי לשעבר בנושא הזה, אבל הוא אמר: 'מבחינתי הילד בסדר, הוא לא זקוק לטיפול'. הוא אומר את זה מתוך ידיעה שאני לא אוותר ולא אחסוך מהבן שלי טיפול, ואז הכל נופל עליי. כלומר, יש פה פתח לניצול כלכלי. אותו הדבר לגבי חוג נוסף שהילד רוצה. הוא אומר לי — 'אחלה, תממני לבד'. אם הוא קונה לילדים בגד למשל, הוא שולח לי חשבונית ואז מחסיר את זה מהמזונות שהוא מעביר. זו מלחמה יומיומית, ויש המון נשים במצב שלי".

"השלב הראשון הוא כמעט תמיד אלימות נפשית"

עו"ד סופי כהן, מומחית לדיני משפחה ומחברת הספר "בן הזוג הטורף", אומרת כי "בן זוג שהוא אלים כלכלית — ונכון שלפעמים זו האישה, אבל לרוב זה עדיין גברים — מאופיין פעמים רבות בהפרעת אישיות נרקיסיסטית שקשה מאוד לאבחן ולהבין בשלבים הראשונים. בתחילת הקשר הם אנשים נחמדים שיוצעים להקסים ולהרעיף אהבה, ורבים מהם בני זוג אידיאליים בשנים הראשונות. לרוב רק אחרי שיש זוגיות מחייבת — כולל חתונה וילדים — נחשף הפרצוף האמיתי, ואז מתחילה אלימות".

לדבריה, האלימות מקבלת ביטויים מגוונים, וחותרת תחת הביטחון העצמי של הצד השני. "השלב הראשון הוא כמעט תמיד אלימות נפשית, הפעלת כוח פסיכולוגית, יצירת מצב שבו לאישה אין ביטחון עצמי, תחושת נחיתות. רק אחר כך מגיעה האלימות הכלכלית. זה מתעתע מאוד. האישה לא מאמינה שהיא מסוגלת לנהל את הכספים, היא נשענת על הבעל לכאורה.

"יש לזה לגיטימציה חברתית, כי נשים עסוקות בתחילת הנישואים בהבאת ילדים ופעמים רבות גם בגידולם, ויש מקרים רבים שהבעל אומר לאישה, 'תעזבי, אל תעבדי, תישארי בבית', וכך בהדרגה היא תרגיש כמו קבצנית, תהיה תלויה בו. זה קורה גם לנשים קרייריסטיות, הן מרגישות חסרות ערך עצמי ולכודות במערכת יחסים רעילה שבה יש מריבות תכופות. לפעמים בן הזוג קובע שיהיה חשבון שבו האישה מפקידה את השכר שלה והוא מנהל אותו. זה מתיש לצאת מהמצבים האלה, כל שנה שעוברת יש נורמליזציה של המצב הזה והיא לא רוצה לריב, הוא כוחני והיא עייפה ממריבות — אז היא מוותרת".

העובדה שאין כיום חוק בנושא מקשה פעמים רבות על הסיוע, משום שמלכתחילה מדובר בסיטואציות שבהן לנשים רבות אין משאבים כדי להתגרש. "היה לי מקרה של אישה שחיה חיי פאר, עם נכסים ווילות — אבל היא לא יכלה לקנות לעצמה זוג נעליים בלי ההסכמה של הבעל", אומרת כהן. "זה שיגעון וקשה לדמיין את זה. החוק כביכול אומר אוקיי — אתם מתגרשים? תמנו שמאי, תמנו אקטואר, אבל הרבה פעמים זה לא ריאלי. מדובר בנשים שמתגרשות כשהגבר עדיין חי איתן בבית, והגברים האלה לצערי יוצאים כשידם על העליונה, משום שרבים מהם יכולים לשכור את עורכי הדין הכי חזקים במשק — ולצד השני אין אפשרות כלכלית כזאת. אגב, פעמים רבות קשה מאוד לזהות את הצד האלים, משום שהוא מניפולטיבי ומנסה להצטייר כקורבן".

כהן מוסיפה כי "הואיל ואין תשתית חוקית לסייע להן, נשים רבות מוותרות על זכויות בסיסיות רק כדי לצאת מהנישואים ולהציל את עצמן. החוק בישראל בעייתי, משום שהחשש הגדול ביותר הוא אימתן גט. אישה עשויה להישאר עגונה, והחשש הזה גורם לנשים רבות לוותר. אבל נשאלת השאלה מדוע החוק בכלל מאפשר ויתור על זכויות. מדוע החוק לא קובע מראש מנגנון כלכלי שיאפשר את הגירושים, באמצעות חשבון ייעודי למשל?"

"יש גם גברים במצב הזה — אבל זה נדיר מאוד"

עו"ד אוהד הופמן, שותף מייסד במשרד הופמן & פרידנברג, המתמחה בענייני משפחה וירושה, מבהיר כי אחד הכלים האפקטיביים יחסית במצבים כאלה הוא הליכי הוצאה לפועל. "יש לנו במשרד המון תיקים פעילים, והאמת היא שכמעט אין תיקים שבהם הגברים הם הקורבן, אבל לעתים נתקלים גם בתיקים כאלה. יש לנו תיק, למשל, שבו גבר ואישה החליטו להיפרד, והיה להם חשבון בנק שבו היה סכום נמוך של כ-2,000 שקל — עם מסגרת אשראי של 50 אלף שקל. ביום שבו הם החליטו להיפרד, האישה רצה והוציאה 50 אלף שקל מהחשבון, כלומר ניצלה את כל מסגרת האשראי והבנק התחיל לרדוף גם אחרי הבעל שיחזירו את הכסף. במקרה הזה היה פה אקט חריג שלווח בסירוב מוחלט שלה לשתף פעולה או לענות לנו. בסופו של דבר הגבר נאלץ לשלם את מחצית החוב, וגיבש הסכם עם הבנק כדי שיניחו לו, אבל כרגע דירוג האשראי שלו נמוך וגרושתו עדיין מסרבת לשתף פעולה.

"אבל המקרים הקלאסיים הם מקרים של נשים — ויש לנו הרבה מקרים של נשים מצליחות, שפשוט מעדיפות להיות 'שרת הפנים' בבית, ולא 'שרת האוצר'. חלקן מכניסות יותר כסף מהבעל, עובדות בתפקידים בכירים יותר, אבל מעדיפות לא להתנהל מול הכסף. אז בזמן שהן מתרכזות בקיפול הררי הכביסה בסוף היום — הבעל מנהל את העניינים. המון תיקים נוגעים לזוגות במדרג סוציו־אקונומי גבוה. יש לנו לקוחה שנמצאת כרגע בהליכי גירושים מורכבים וקשים. בעלה הוא איש עסקים מצליח ומפורסם בתחומו — אבל מסרב לחשוף את מצבו הכלכלי. הם חתמו על הסכם לחלוקת רכוש באמצעות מעורבות של רואה חשבון, אבל הבעל כבר שנתיים לא מוכן לשתף פעולה עם ההליך ומסרב להמציא מסמכים.

"יש נגדו כרגע תיק הוצאה לפועל בהיקף של מאות אלפי שקלים. ברור לי שהסכום הזה לא מזיז לו, כי הוא אדם עשיר, אבל כדאי לדעת שעצם פתיחת התיק הוא צעד מרתיע מאוד ואפקטיבי. אף אחד לא רוצה שיהיו נגדו הליכי גבייה, זה משפיע על דירוג האשראי, זה יכול להביא לסנקציות כלכליות, עיכוב יציאה מהארץ, להפריע לפעילות עסקית, להליכי מימון שהאנשים האלה רוצים עבור החברות שלהם — וזה עשוי להיות אסון עבורם".